

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2017

Mullsjö kommun

*Inger Andersson
Certifierad kommunal
revisor*

*Elinor Fahlgren
Samuel Meytap aukto-
riserad revisor*

April 2018

pwc

håll

Inne-

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Förvaltningsberättelsen.....	5
3.1.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	God ekonomisk hushållning	8
3.2.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	10
3.2.1.	Iakttagelser	10
3.2.2.	Bedömning.....	10
3.3.	Rättvisande räkenskaper	10
3.3.1.	Iakttagelser	10
3.3.2.	Bedömning.....	11
4.	Revisionell bedömning.....	12

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans utan redovisar ett underskott om 17,2 mnkr. Återställande av underskott ska återhämtas inom en treårsperiod. I årsredovisningen anges att detta ska ske genom effektiviseringar i verksamheten som i sin tur ska generera överskott kommande år. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Inget av de finansiella målen uppnås.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetsmålen delvis är förenliga med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed. Mullsjö kommun avviker från god redovisningssed i några fall när det gäller värderings- och tilläggsupplysningar, företrädesvis när det gäller exploateringsverksamheten och påbörjan av avskrivningar.

2. Inledning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2018-03-14 och till viss del 2018-03-16 samt även 2018-03-26. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2018-04-04 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2018-04-17.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsansvarig.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Gr

anskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelsen

I KRL kapitel 4 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- En översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet med mera § 1.
- Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro) § 1a.
- Samlad redovisning av investeringsverksamheten (investeringsredovisning) § 2.
- Förhållandet mellan utfallet och den fastställda budgeten för den löpande verksamheten (driftredovisning) § 3.
- Årets resultat efter balanskravsjusteringar samt detta resultat med justering av förändring av resultatutjämningsreserven § 3a.
- Hantering av balanskravet § 4.
- Utvärdering av den ekonomiska ställningen § 5.
- Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5.

I KRL kapitel 8 anges att det ska vara en gemensam förvaltningsberättelse - även sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer ska ingå, det vill säga de kommunala bolagen.

I RKR 7.1 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Nedan kommenteras några delar närmare.

3.1.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1.1. Iakttagelser

Översikt av utvecklingen av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen presenteras löpande under rubriken ”Nuläge och utveckling” väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Även ett visst framtidsperspektiv finns med. Ovanstående uppgifter finns även under respektive nämnd. Olika finansiella nyckeltal redovisas i ett fyraårsperspektiv.

Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro)

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas – det vill säga frånvaron specificerad på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelning – i förvaltningsberättelsen. Sjukfrånvaron har minskat från 6,7 % 2016 till 5,8 % 2017. Minskningen är i samtliga åldersgrupper och såväl för kvinnor som män. Ett undantag är dock yngre kvinnor där istället en ökning skett. I avsnittet ”Medarbetare” kommenteras även kompetensförsörjning och lönepolitik.

Investe-**ringsredovisning**

Investeringsredovisningen innehåller uppgift om ursprunglig budget 2017, överföring från 2016, tilläggsanslag, total budget, utfall och avvikelse. Även utfall 2016 framgår. Ovanstående uppgifter redovisas på nämnds-/utskottsnivå. För större investeringar redovisas budget, utfall och avvikelse 2017. Kommunen har inga större fleråriga projekt. I direkt anslutning till investeringsredovisningen saknas i princip kommentarer.

Det budgeterade utrymmet för investeringar år 2017 uppgick till 41,1 mnkr. Utfallet uppgår till 39,6 mnkr, det vill säga en utnyttjandegrad om 96 %. Noteras skall att det inom investeringsredovisningen finns betydande avvikelser.

Driftredovisning

Driftredovisningen visar budget, utfall och avvikelse för 2017 samt utfall 2016. Uppgifterna anges på nämnds- och utskottsnivå, men även på verksamhetsnivå. Sambandet med resultaträkningen framgår. I direkt anslutning till driftredovisningen finns några korta kommentarer. I övrigt hänvisas till verksamhetsberättelserna.

I den finansiella analysen finns en driftredovisning där prognos för respektive nämnd redovisas – avlämnad efter april respektive augusti månad. Nedan har vi lyft fram det utskott och den nämnd som redovisar störst budgetavvikelse.

Nämnd/utskott	Budget	April	Augusti delår	December Bokslut	Utfall	Avvikelse procentuell
Tekniska utskottet	15,5	-1,2	-3,2	-6,9	22,4	44,5 %
Socialnämnden	133,7	-14,1	-19,2	-23,1	153,7	17,2 %

Belopp i mnkr.

I årsredovisningen konstateras att prognossäkerheten behöver bli bättre för kommunen totalt, men framförallt för Tekniska utskottet och Socialnämnden. Vi vill dock betona att det angelägna är att vidta åtgärder för att få en ekonomi i balans. Inom ramen för denna granskning har vi inte haft möjlighet att närmare undersöka orsaker till ovanstående skillnader. Vi ser dock som angeläget att avvikelser mellan prognoser och slutligt utfall analyseras i syfte att bli ett bättre politiskt beslutsunderlag. Ett befarat underskott om drygt 14 mnkr redan i april månad för Socialnämndens del kräver kraftfulla åtgärder. Vi vill här betona Kommunstyrelsens uppsiktspflicht. Tekniska utskottets allt ökande underskott indikerar bristande kontroll över verksamheten.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen uppfyller inte lagstadgat balanskrav utan redovisar ett underskott om 17,2 mnkr. Enligt kommunallagen ska ett underskott återställas inom tre år. I årsredovisningen anges att detta ska ske genom effektiviseringar i verksamheten som i sin tur ska generera överskott kommande år. Mullsjö kommun har inget underskott från tidigare år att återställa.

Utvärdering av ekonomisk ställning

I den ekonomiska analysen redovisas och kommenteras ekonomiska nyckeltal. Redovisning sker enligt den så kallade RK-modellen (Resultat-Kapacitet och Risk-Kontroll). Redovisning sker i fyraårsperspektivet 2014 - 2017. Förvaltningsberättelsen innehåller inget

specifikt avsnitt benämnt "Utvärdering av ekonomisk ställning". I årsredovisningens inledning finns under rubriken "Avslutande kommentar" angivet några av de utmaningar Mullsjö kommun står inför. Se även nedan avseende "Jämförelser med andra".

Andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten

Årsredovisningen innehåller ett avsnitt "Jämförelser med andra". I detta avsnitt redovisas ett antal nyckeltal där Mullsjö kommun jämförs med pendlingskommuner nära större stad, Jönköpings läns kommuner samt riket. Diagrammen är hämtade från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada).

Det noteras, att med undantag för utvecklingen av skatteintäkter samt utjämning och generella statsbidrag, avviker Mullsjö kommun från övriga urvalsgrupper i jämförelsen. Detta kan förklaras med att resultatnivån, +3,4 mkr för 2016 inte har varit tillräcklig för att uppnå en acceptabel nivå för självfinansiering av investeringarna, vilket inneburit att låneskulden i kommunen ökat. För individ- och familjeomsorgen ligger kostnadsläget extremt högt i jämförelse med urvalsgrupperna.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller en gemensam förvaltningsberättelse, som i allt väsentligt svarar upp mot kraven i RKR 8.2, av kommunen och helägda bolag. Finansiell analys görs såväl på kommun- som koncernnivå.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen upplyses om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1. I den ekonomiska översikten lämnas upplysningar och värdering avseende kommunens pensionsförpliktelser. Ytterligare upplysningar lämnas i not till balansräkningen.

3.1.1.2. Bedömning

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi ser dock att redovisningen avseende utvärdering av den ekonomiska ställningen kan förtydligas och sammanfattas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Även de kommunala bolagen kan med fördel inbegripas.

Vi bedömer att Mullsjö kommun inte uppfyller lagstadgat balanskrav. Ett underskott om drygt 17 mnkr är ytterst oroande – speciellt då det inte finns några jämförelsestörande kostnader. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 42,7 mnkr, det vill säga 11,3 %, skatteintäkter och generella statsbidrag har endast ökat med 22,6 mnkr, 5,9 %. Nettokostnadsandel av skatter och generella bidrag uppgår till 107,8%, inkluderas det negativa finansnettot är siffran 108,3 %.

Enligt preliminära uppgifter från Statistiska Centralbyrån (SCB) redovisar Sveriges kommuner i genomsnitt ett resultat om plus 2 346 kr/invånare. För Mullsjös del är resultatet minus 2 344 kr. Det vill säga en skillnad om närmare 4 700 kr/invånare.

Vi vill här lyfta fram kommunens svaga ekonomiska ställning. Mullsjö kommun har ett eget kapital om 87,2 mnkr. En soliditet om 14,9 % exklusive pensionsåtagande intjänade före 1998. Inkluderas dessa är soliditeten negativ -15,7 %. Kommunen har en låneskuld till Kommuninvest om drygt 390 mnkr, vilket ger en skuldsättningsgrad om drygt 85 %. Två av lånen – 38 respektive 53 mnkr – förfaller till betalning under 2018, men enligt uppgift ska dessa förlängas. Vidare finns borgensåtagande om drygt 280 mnkr.

Underskottet om 17,2 mnkr ska återställas inom en treårsperiod och i årsredovisningen anges att det ska ske genom effektiviseringar i verksamheten som i sin tur ska generera överskott. Vad vi erfarit har en kommungemensam prognos avlämnats i år och den visar underskott. 2018 har ett budgeterat resultat om 12,1 mnkr och för de två nästkommande åren anges 12,3 respektive 11,7 mnkr. För att Mullsjö kommun ska få en ekonomi i balans krävs kraftfulla åtgärder.

3.1.2. God ekonomisk hushållning

Kommunens styrning utgår från Vision Mullsjö kommun in i 2000-talet som även kallas Mullsjö – Närhetens kommun.

3.1.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning fastställt av fullmäktige i budget 2017.

Finansiella mål, fastställda av fullmäktige i budget 2017	Utfall 2017	Måluppfyllelse Kommunstyrelsens bedömning
Resultatnivån ska uppgå som minst till 1,5 procent av skatteintäkter och statsbidrag för 2017.	1,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 406 mnkr. 1,5 % kräver ett resultat om minst 6 mnkr. Årets resultat -17,2 mnkr ger ett utfall om -4,2 %.	Målet uppnås inte.
Kommunens låneskuld ska amorteras med 3 mnkr under 2017.	Amortering har skett med 2,3 mnkr. Nya lån har tagits med 20 mnkr.	Målet uppnås inte.
Kommunens soliditet, det vill säga andelen tillgångar som finansierats med eget kapital, ska uppgå till minst 18 procent för 2017.	Totala tillgångar uppgår till 589,6 mnkr och eget kapital till 87,7 mnkr, vilket ger en soliditet om 14,9 %.	Målet uppnås inte.

Åtgärdsförslag avseende förbättrad måluppfyllelse saknas.

Vi vill i detta sammanhang hänvisa till vår skrivning under 3.1.1.2 Bedömning avseende förvaltningsberättelsen.

Mål för verksamheten

I budget 2017 anges att kommunen har fyra övergripande mål i framtidsdokumentet ”Mullsjö – Närhetens kommun”.

- Mullsjö kommun skall kännetecknas av närhet. Det skall vara nära till möten med människor, näringsliv och service.
- Boendet skall präglas av variation och närhet till öppna landskap, skog och vatten.
- Det skall vara lätt att finna ro och stillhet, men också lätt att nå en variationsrik arbetsmarknad
- Vi vill också vara en kommun där närhet till omvärlden prioriteras.

Vidare har kommunen ett inriktningsmål – *antalet invånare ska uppgå till minst 8 000 invånare 2030* – med tre strategiska perspektiv: *Tillväxt, Välfärd och Närhet*. Utifrån dessa perspektiv har fullmäktige fattat beslut om sex verksamhetsmål, vilka in sin tur återfinns under följande rubriker: *Attraktiv arbetsgivare, Barn- och unga samt Goda levnadsvillkor*.

Nedan redovisas kommunens sammanfattande utvärdering avseende verksamhetsmålen samt god ekonomisk hushållning totalt sett (Årsredovisning oss tillhanda 180326, sidan 13):

”Området **Attraktiv arbetsgivare** innehåller ett mål. Målet som handlar om att sjukfrånvaron ska minska. Sjukfrånvaron har minskat i jämförelse med föregående år. Även i fortsättningen kommer det aktivt arbetas för att minska sjukfrånvaron ytterligare.

Området **Barn- och unga** innehåller målet som handlar om att ge eleverna kunskaper för livet. Eleverna meritvärde i årskurs 9 har ökat jämfört med föregående men, fortsätter att vara en utmaning, då meritvärdet ligger under rikssnittet.

Området **Goda levnadsvillkor** innehåller fyra mål. Målen som rör äldreomsorg och funktionshinderomsorg visar god kundnöjdhet. Målet att aktivt hjälpa människor som söker stöd hos socialtjänsten med rätt insatser samt målet att inte återkomma inom ett år till socialtjänsten efter avslutad insats har inte förbättrats jämfört med föregående år.

Mullsjö kommun uppnår inga av de för 2017 uppsatta finansiella målen däremot redovisar merparten av verksamhetsmålen en positiv trend. Vid en sammanvägd bedömning av måluppfyllelsen samt med hänsyn tagen till det negativa resultatet och höga belåningen i kommunen, lever kommunen inte upp till kriterierna för god ekonomisk hushållning.”

3.1.2.2. Bedömning

Vi bedömer att årets resultat inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetsmålen delvis är förenliga med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

3.2. Nä mndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

3.2.1. Iakttagelser

Enligt kommunens anvisningar ska nämnderna redovisa *Årets verksamhet*, *Årets ekonomi*, *Framtid* samt *Nyckeltal* som delas in i *Resultatmått* samt *Volymmått*. Vi uppfattar anvisningarna som tydliga och bra. Av nämndernas redovisning är det svårt att få fram en klar bild avseende hur fullmäktiges uppdrag fullföljts. Inom ramen för denna granskning har vi inte haft möjlighet att närmare studera kommunens budgetdokument för att kunna utröna hur väl nämnderna återkopplat till anvisningarna. Då Mullsjö kommun befinner sig i ett läge att utveckla en ny styrmodell har troligtvis detta föranlett ”egna tolkningar” avseende vad redovisningen ska innehålla.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att nämndernas redovisningar delvis innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Nämndernas redovisning av de verksamhetsmässiga målen kan närmast ses som bristfällig. Samtliga nämnder redovisar inte sina nyckeltal och det anges heller inte vilka målvärden som gäller för de nyckeltal som faktiskt redovisas.

Vi noterar att Socialnämnden saknar uppgift avseende utfall för majoriteten av sina nyckeltal/resultatmått 2017. Orsak är att de tas fram av extern part och ännu inte är tillgängliga. Vi rekommenderar att nämnden använder nyckeltal som är möjliga att redovisa i kommunens årsredovisning. Socialnämnden redovisar dock ett resultatmått för 2017 *Kostnad för HVB, ensamkommande unga belagd plats, egen regi, kr/dygn*. Här anges ett belopp om 1 955 kr att jämföra med 2 021 kr föregående år. Kommentar saknas.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter. Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat uppgår till -17,2 mnkr (3,4 mnkr 2016) att jämföra med budgeterat 6,5 mnkr. Resultatet medför därför en negativ avvikelse mot budget med drygt 23,7 mnkr.

Orsak till avvikelsen beror företrädesvis på budgetöverskridande om 23,1 mnkr inom Socialnämndens ansvarsområde – företrädesvis inom individ- och familjeomsorg, 16,1 mnkr samt inom Tekniska utskottet med 6,9 mnkr. Detta vägs endast till en mindre grad upp av minskade finansiella kostnader, 2,3 mnkr och ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 3,7 mnkr.

Balansräk-

ning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under 2016 har komponentavskrivning på nya investeringar tillämpats. Någon avsikt att korrigera bakåt i tiden finns inte då restvärdet anses för lågt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed. I samband med vår granskning har justeringar/rättelser gjorts.

Enligt RKR 8.2 ska en gemensam förvaltningsberättelse upprättas som omfattar kommunens samlade verksamhet. Redovisning avseende ekonomiska engagemang saknas.

3.3.2. *Bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

Vi bedömer att kommunen till övervägande del följer vad som anges i KRL samt vad som i övrigt kan betraktas som god redovisningssed. Kraven på tilläggsupplysningar är ibland tämligen omfattande och vi ser att dessa kan förbättras när det gäller:

RKR 8.2 Sammanställd redovisning, bland annat redovisning avseende ekonomiska engagemang.

RKR 11.4. Materiella anläggningstillgångar. Avskrivningar påbörjas först kalenderåret efter att anläggningen tagits i bruk.

RKR 13.2 Redovisning av hyres-/leasingavtal. Förteckning saknas.

RKR 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar, behöver kompletteras avseende fler intäkter. I detta hänseende vill vi uppmärksamma RKR:s skrift avseende vägledning avseende exploateringsverksamhet.

4. Re

visionell bedömning

Vår samlade bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Vi bedömer att

- årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans utan redovisar ett underskott om 17,2 mnkr. Återställande av underskott ska återhämtas inom en treårsperiod. I årsredovisningen anges att detta ska ske genom effektiviseringar i verksamheten som i sin tur ska generera överskott kommande år. För att detta ska vara realistiskt krävs att kraftiga åtgärder vidtas.
- årets resultat är inte förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Inget av de finansiella målen är uppfyllda.
- utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetsmålen delvis är förenliga med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed. Mullsjö kommun avviker i några fall från god redovisningssed avseende värderingsfrågor och tilläggsupplysningar.

2018-04-05

Rebecca Lindström
Uppdragsledare

Inger Andersson
Projektledare